

regni insidiatorem, summe indignatus et sibimet caput verberans, occidi mandavit, quinto ante obitum suum die, ut refert Josephus, lib. XVII. c. IX. Sicque miser iste draco cum mortis suae planctu ad æternum inferorum planctum migravit. In hoc exemplar aspicere debent Herodiani,

qui et ipsi cum dracones quidam insatiabiles sint, multos plangere faciunt; quid tandem ipsi expectandum sit, planctus utique draconum, qualis diu noctuque auditur apud inferos, ut eo per considerationem nunc audito, effugere eum possint, ne sentiant ibi per aures.

## IN FESTO S. SILVESTRI PAPÆ.

### CONCIONES.

- I. Quo fine lumbi nostri præcincti esse debeant.
- II. Cingulum castitatis cui comparandum.
- III. Quatuor cingula viatorum.
- VI. Varii dracones debellati a Silvestro.

#### CONCIONES AUCTARII.

- I. Quo fine lumbi nostri præcincti esse debeant.
- II. Cingulum castitatis cui comparandum.
- III. Quatuor cingula viatorum.
- IV. Varii dracones debellati a S. Silvestro.

### CONCIO I.

QUO FINE LUMBI NOSTRI PRÆCINCTI ESSE DEBEANT.

I. Ad peregrinandum in cœlum. — II. Ad bajulandum. — III. Ad laborandum. — IV. Ad militandum. — V. Ad ministrandum. — VI. Ad natandum et transvandum.

#### THEMA.

*Sunt lumbi vestri præcincti.* Luc. XII.

Fuit apud veteres multos, nota alicujus probri, necnon mali ominis, cingulo carere. Probrum certe fuit militibus, quorum uti militare insigne præcipuum erat balteus seu cingulum: (quod ex balteo Jonathæ colligitur, I. Reg. XVIII.) ita maxima ignominia et pœna erat, balteo spoliari. Unde Augustus Cæsar teste Suetonio, milites delinquentes jussit pedibus stare discinetos, ad sui confusionem. Erat enim indicium hominis ignavi, dissoluti et male compositi atque ad res gerendas inidonei: unde emanavit illud: *Discincta vestis, discinctus animus*; sicut e contra homo præcinctus pro industrio habebatur. Certe Julius Cæsar adhuc puer, quod laxius etiam adeoque negligentius esset præcinctus, notabatur de malo omine; Sylla optimates sæpius admonente, ut *male præcinctum puerum caverent*, Sueton. in Jul. Cæsare. Apud Carthaginienses quoque discinti ducebantur postremi homines, Alex. ab Alex. I. I. c. XX. Idem mihi videtur a Judæis observatum fuisse, qui cum talaribus uterentur vestitus, eas præcingere solebant. Verum quidquid de hoc cingulo sit, majus longe probrum est homini christiano, carere cingulo animi, quam olim fuerit carere zona vestitum: id enim multo certius hominis ignavi et dissoluti signum est. Quare hoc probrum ut a nobis tolleretur Christus, in hodierno evangelio mo-

net: *Sunt lumbi vestri præcincti.* Verum in quem finem vult nos accinctos esse? Utique in eum, quo accingi solemus ad opus aliquod aggrediendum; veluti:

I. Ad ambulandum, et peregrinandum in cœlum absque remora et impedimento rerum sæcularium. Ita exponit S. Augustinus, lib. II. quæst. evang. c. XXV. Tertull. I. IV. contra Marcion. Et huc potissimum collimat Christus, quia præmiserat quærendum ante omnia regnum cœlorum, et thesaurum in cœlo parandum. Eo igitur nos mittere volens, jubet ut lumbos nostros præcingamus, quod solent facere, qui ad iter se accingunt, pedibus confiendum. Quo fine etiam præcepit Hebræis profecturis ex Ægypto in terram promissionis: *Renes vestros accingetis*, Exod. XII. quo videlicet expeditus pergere via longa et aspera possent; siquidem vestes talaris gressum impediunt, dum perpetuo verberant pedes et gravant. Tali modo Elias ante Achab *accinctis lumbis*, III. Reg. XVIII. Vestes talaris sunt bona terrena, quibus onerati difficulter sane progredi ad vitam æternam possunt. Scimus Heraclium imperatorem quando sacram Christi crucem e civitate Jerosolyma in montem Calvarie suis humeris efferre cepit, progredi non potuisse, sed in porta sistere coactum, utpote auro et gemmis onustum, imperialique paludamento impeditum, quæ ubi ex consilio patriarchæ deposuit et vulgarem habitum induit, sine difficultate reliquum iter confecit, ex brev. Rom. Idem accidit Christianis, qui crucem Christi in se gestandam susceperunt; solent enim, si bonis terrenis onusti sunt, impediri vehementer a progressu, et plerique omnino sistere atque in luto hujus mundi hæerere. Quare quid ad hoc iter expediti esse volunt, pondus hoc cum Heraclio omnino abjiciunt, et pauperculum in-

duunt habitum, in statu religionis. Hoc vero quia non omnium est, superest ut reliqui sectentur Christi consilium et præcingant saltem vestes suas more peregrinorum, quo facilius progrediantur. Tali modo, Tob. III. apparuit Raphael angelus Tobiae, præcinctus videlicet ad ambulandum, ut se comitem itineris ipsi offerret, interim etiam et ipsum et omnes doceret, qua ratione se parare ad iter cælestis debeant, abstrahendo scilicet animum ab hujus sæculi bonis, eisque sic utendo, quasi non utantur, ad eum modum quo ipse postea dixit, c. XII. *Cum essem vobiscum, videbar quidem vobiscum manducare et bibere: sed ego cibo invisibili et potu, qui ab hominibus videri non potest, utor.* Hoc est præcinctum esse, uti bonis quidem hujus mundi, in iis tamen nihil delectationis (sic enim et Raphael comedebat et bibebat, sed absque omni gustu et delectatione) querere aut sentire, sed spirituali potius et cælestis alimonia cupere, satiari, atque delectari, cibum angelorum non animalium appetere. Docuit hoc facere clericos S. Silvester, dum eis negotiationes sæculares et nundinationes interdixit; dies etiam hebdomadis ferias appellari præcipit, ut scirent animum ab hujus sæculi negotiis esse avocandum et ad Dei obsequium per omnia transferendum. Ex quo manifestum est ipsum Silvestrum velut legis hujus latorem ab amore rerum sæcularium fuisse quam alienissimum. Et quid summus legislator Christus? Quid ipse de bonis hujus mundi usurpavit, qui se suis exiit et plane excinavit formam servi accipiens?

II. Ad bajulandum et oneraferendum; id enim facere solent, qui sarcinas gestant, tum ut levius eas ferant, tum etiam ne rumpantur et herniam contrahant. Ita sacerdotes qui gestabant et sustinebant arcam fœderis: *Stabant super siccam humum medio Jordanis accincti*, Jos. III. Ad quid accincti, nisi ut facilius arcam gestarent; debent Christiani omnes, præsertim vero sacerdotes, sua quædam onera portare ad cælum; qualia vero nisi proximos suos: (hos enim, seu electos, ut sentit P. Cornelius, in c. XXV. Exodi, designabat arca illa) qua data occasione possunt. Ita enim legimus Ecclesiastici XVII. *Mandavit illis unicuique de proximo suo.* Causam dat S. Leo, serm. de S. Laurentio: « Nam nullus vere bonus, inquit, sibi soli bonus est, nec cujusquam sapientis sibi tantum amica sapientia: et hæc verarum natura virtutum, ut multos a tenebroso abducant errore. » Posset Deus se solo homines perducere ad salutem, sed propter meritum nostrum vult nos habere coadjutores suos. Sic in vita S. Eduardi, regis Angliæ, scribit Ælredus abbas Cisterc. Hibernum quemdam utroque pede claudum, postquam

sexies repens Romam visitavit limina apostolorum, a Sancto Petro spem quidem sanitatis accepisse, remissum tamen ad Eduardum regem, quod eum habere socium et cooperatorem miraculi, et sanitatis impertiendæ vellet; videlicet, ut rex suis humeris claudum susciperet et ad Divi Petri templum deferret. Quod ubi rex hilari et promptissimo animo fecit, claudus usum pedum recepit. Magnum hoc beneficium, maximus honor fuit regi; qui et nobis offertur, quoties datur occasio eripiendi aliquem e peccati barathro, vel periculo incidendi, et ad Dei gratiam reducendi. Nec minor honos fuit, quem idem S. Petrus una cum S. Paulo impertiit S. Silvestro, quando Constantino Magno imperatore apparens in somno et promittens lepræ abstersione remisit eum ad Silvestrum, cujus opera per baptismum non solum carnis, sed etiam animæ, lepram esset abluturus, uti factum. Qui etiam magno animo et gaudio accinxit se ad opus, instructumque in fide ac baptizatum Constantinum, suis quasi manibus, gestavit in ecclesiam et electorum numerum. Hujusmodi etiam bajulus fuit S. Franciscus Xaverius, cum per, quietem sibi visus est humeris Indum aliquamdiu vectare, tam gravem, ut ipso pondere fatigatus excitaretur a somno; præscio laborum, quos pro Indorum salute subiturus erat, Tursell. in vita, l. I. c. VIII. Jam quid legislator noster Christus nonne peccata nostra ipse tulit in corpore suo, ut nos cælo inferret? Non ferret igitur servus conservum suum si ita tulit Dominus servos suos?

III. Ad laborandum. Ita exponunt Theophylactus, Euthymius, et Titus, quasi Christus dicat: Sitis præcincti et parati ac agenda bona opera, qui enim graviter operari volunt, ad hoc se accingunt; ne a defluentibus impediuntur vestimentis. In hunc finem mulier illa fortis, Prov. XXXI. *Accinxit fortitudine lumbos suos, roboravit brachium suum*, ut videlicet domi suæ sedulo laboraret. Ad hoc cingulum vocatus est a Christo Petrus, postquam ei ab eodem collatus est primatus, Joann. XXI. *Cum esses junior, cingebas te et ambulabas ubi volebas; cum autem senueris, extendes manus tuas, et alius te cinget et ducet quo tu non vis.* Ad crucem ergo Petrus accingere se debuit, priusquam ad Christi mensam in cælo consideret. Si hoc Petro dictum, quid aliud nobis expectandum? Accingendi prius ad ferendam crucem lumbi sunt, si cum Christo intrare in gloriam volumus. Clamat hoc Deus, clamant beati, clamat universa rerum natura. Deus post sex dierum operationes, primum instituit diem quietis: arca post varias jactationes in diluvio demum conquievit in montibus Armeniæ: Hebræi post aquas amaras acce-

perunt manna, post quadraginta annorum profecionem intrarunt terram lacte et melle manantem: Elias non nisi post timores, fugam et ærumnas evehitur in cælum, seu quietus locum, IV. Reg. II. Saxa prius tunc et secari debent, quam in templi structuram adhibeantur: lyræ chorda prius extendi et quasi lamentari, quam sonum dulcem reddat: in agro prius arandum, quam metendum: in bello prius pugnandum, quam triumphandum: Idem et gentiles naturæ lumine viderunt. Balearici filiis suis panem negabant, nisi funda jaculando scopum tetigissent, Strab. I. III. Gymnosophistæ suos nequaquam ad mensam admittebant, nisi prius demonstrassent, quid eo die laborassent, Alex. ab Alex. t. V. c. XXI. Adeo naturæ insitum et conveniens est, ut omnis felicitas labore comparetur: et qualis est dependentia oculi a luce, ut sine ea nihil videre possit: talis est felicitas a labore, ut absque eo non acquiratur, ut docet Philo, lib. de sacrif. Abel. Ipse legislator noster Christus in laboribus a juventute sua (Ps. LXXXVI.) diu noctuque laborans, hunc mundum; pertransiit benefaciendo et sanando omnes oppressos, Act. X. Quam utrum imitatus sit S. Silvester, qui dubitat, nescit sane ille quam operiosum ac laboriosum onus sit summi Ecclesiæ pastoris quod ille insigniter administravit, per annos prope viginta duos, adeo ut dignus fuerit habitus, qui summum orbis monarcham, Constantinum Magnum ejusque matrem Helenam, proles, aulam, innumerabilemque populum Romanum, nec paucos Judæos instruxerit in fide et ad eam perduxerit.

IV. Ad militandum. Solent enim milites gladio se accingere, et balteum suum pro insigni militari gerere: id sæpe in ss. litteris notatur, uti Ps. XVII. *Præcinxisti me virtute ad bellum!* et ad Eph. VI. *State succincti lumbos vestros in veritate.* Dixerat Eliphaz, Job, c. V. *Homo nascitur ab labore.* Cui respondet Job, c. VII. *Militia est vita hominis*, quasi dicat: Non solum labor, sed etiam pugna et tentatio est, ut alii legunt. Habemus enim multos et varios hostes, tres præsertim capitales, dæmonem, mundum, et, quem fugere non possumus, carnem propriam. Gloria cælestis incomprehensibilis est, quibuscumque tandem laboribus et præliis promerenda est. Atque huc respexit S. Petrus, ep. I. c. I. quando explicata ac proposita: *Hæreditate incorruptibili et incontaminata et immarcescibili, conservata in cælis*, subjecit: *Propter quod succincti tumbos mentis vestræ*, etc. quasi diceret: Cum tanta vobis corona sit proposita, merito vos accingere ad præliandum debetis pro illa. Nationes aliquæ filios ad mensam parentum non admittebant, nisi bello assuetos, uti Gotthi, apud Cassiodor. in ep. Aliæ nemini

uxorem ducere permittebant, nisi qui prius hostis saltem unius caput amputasset et ad regem attulisset, uti Ariani, Persarum finitimi, apud Strab. l. XV. Etsi Josue non dimisit Hebræos in possessiones suas, nisi postquam gladio suo debellarunt gentes, Jos. XXIV. quis nisi per varias pugnas ad coronam aspirare audebit? Ipse summus noster et verissimus Josue, hoc est Salvator Christus, nonne præliari debuit et quidem accerrime prælia contra dæmones, undique ejiciendo illos? Contra mundum, corrigendo perversum, collerando sibi refractarium, beneficiis deliniendo sibi ingratum? Contra carnem propriam minime quidem rebellem, sed objiciendo eam velut agnum innocentissimum rabidorum dentibus luporum? Hæc fortasse causa est, cur non in fronte, quæ solet alioqui gestare coronam et insignia regio, sed in femore visus sit Joanni gerens inscriptum: *Rex regum et Dominus dominantium*, Apoc. XIX. quia nimirum gladio (quo ad femur accinguntur milites, Psal. XLIV. *Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime*) et passionis suæ prælio titulum illum *Regis regum* sibi comparavit. Quem etiam imitatus est S. Silvester, Judæis et gentilibus fortiter se opponendo eosque vincendo. Et tu igitur, mi homo quisquis es, præliandum tibi scias, tametsi id asperum videtur, contra carnem, mundum, dæmonem, si coronam expectas. Agesilaus rex Spartarum de finibus et latitudine regni sui interrogatus: *Regni nostri fines sunt*, inquit, *quos gladius noster attingere nequit*, ap. Plut. Quod si et tu percipias scire, quam spatiosum in cælo regnum habiturus sis, tibi respondeo: Quantum gladio tuo circumscripteris, ibi terminus regni tui erit, ubi pugnare contra vitia et hostes animæ tuæ cessaveris. E contra: *Hoc pro certo habeat*, (inquit Sara illa Tobiae junioris) *omnis qui te (Deum) colit, quod vita ejus si in probatione fuerit, coronabitur*, Tob. III.

V. Ad ministrandum. Præcingi enim ministrantium quoque est. Unde Luc. XVII. in parabola dicit herus servo: *Præcinge te et ministra mihi.* Debet ad hoc paratus esse Christianus, ut pro data occasione ministret proximo suo. Quantuscumque vero sis, nihil honori tuo demitur, sed permultum potius accedit, cum alteri ministras. Sapientissimus fuit Diogenes, tametsi stultitiam affectabat; is enim cum Xeniasi serviret pro mancipio, amici agebant pro eo redimendo. At ille: *Nequaquam*, inquit, *an nescitis leones non iis servire, a quibus aluntur, sed altores potius servire leonibus? Nam leo, ubicumque est, semper leo est.* Laert. l. VII. Pari modo vir sapiens et honoratus tametsi alteri ministerium aliquod præstet, nihil honoris perdit, sed permultum acquirit: *Ubicum-*

que enim est, semper leo est. Ficti illi leones, qui solciebant thronum Salomonis, serviebant quidem regi thronum, ascendenti, et in eo sedenti: verum inde ipsi decorem acquirebant, dum thronum regalem componebant et ornabant, III. Reg. X. Laudatur S. Martinus, non vituperatur, quod subinde servo suo ministrum se præbuerit. Et quis non in cælum extollit quod egit Salvator noster, dum ipso linteo se præcinxit, et serviit discipulis suis, pedes eorum lavando? Et quid tota ejus vita aliud fuit nisi mancipatus et ministerium subditis exhibitum? Hunc imitatus S. Silvester: « Quos offendebat Romam ex externa venientes regione, eos hospitio lubenter excipiebat: eis mensam hilariter apponens, et aqua illorum pedes ablucens, et ad quiescendum eos in stragulis collocans, » ut habet auctor vitæ ejus.

VI. Ad natandum et transvadandum fluvium. Ita Petrus cum audisset Dominum ad littus stare: *Tunica succinxit se et misit se in mare*, ut natando (sicut puta Chrysost. et alii), vel pedibus mare pervadendo, (uti Beda) ad Jesum pergeret, Joan. XXI. Tunicam igitur inquit, eamque succinxit, ne impedimento esset. Debet etiam Christianus ad hoc accinctus esse, ut pro Christi fide et gratia conservanda in periculum vitæ quasi in mare se injiciat et flumina transvadet, quia Dominus ait: *Si quis veniat ad me, et non odit patrem suum et matrem, et uxorem et filios et fratres et sorores, adhuc autem et animam suam, non potest meus esse discipulus*, Luc. XIV. Ratio est, quia Christus, vita nostra beata et sempiterna, longissime imo infinites preferendus est vitæ nostræ miseræ et momentaneæ: *Quæ est enim vita nostra?* ait S. Jacob. c. IV. *Vapor est ad modicum parens, et deinceps exterminabitur*. Christus autem vita nostra manet in æternum. Quando igitur Deo disponente accidit, ut in aquas tribulationum, inopiam, contemptum persecutiones, morbos incidamus; ibi opus est, ut natare sciamus, hoc est, ut ea omnia, ne Christum perdamus, patienti et lubenti animo perferamus. Quod si tempus instat, ut ad alteram vitam transvadandum sit, per mortem qualemcumque tandem, ad hoc parati simus. Sic paratus erat S. Paulus, qui aiebat: *Scio et humiliari, scio et abundare; (ubique et in omnibus institutus sum) etsatiari et esurire: et a bundare, et penuriam pati. Omnia possum in eo, qui me confortat*, ad Phil. IV. Quinetiam ad supplicium et mortem pro Christo perferendam, si res feras et exigat, nemo se subducat: siquidem ipse eam pertulit pro nobis. Non est parvis pretii vita servi cum vita regis; et quid vita puri hominis, cum vita Filii Dei? Fœda et inexpiabilis fuit ingratitude Pharaonis qui posteris Josephi, cui vitam et con-

servationem totius Ægypti debebat, denegavit paleas ad coquendos lateres. Repleverat Josephus omnia horrea regia tritico, et jam ejus posteris paleæ negantur, Christus verus Joseph et Salvator mundi, vitam nobis attulit, et pro eo servando suam deposuit, pretiosamque animam dedit: quid ergo dubitamus viles nostras animas ponere pro ipso? Nonne paleas exiguas et vilissimas pro immenso tritico damus? Expendit hoc Silvester qui etiam non urgente præcepto, sed stimulante solum charitate martyres enectos et objectos, præsentem vitæ suæ periculo, rapuit et sepelivit: ad hæc pro Romanorum plebe Christo concilianda non dubitavit se exponere faucibus draconis, ut eas occluderet pestiferas Romanis. Cum igitur habeamus et supremi nostri ac generalis militiæ ducis Christi luculentissimum exemplar, qui his omnibus modis balteo suo præcinctus agmen præcessit, habeamus etiam præ oculis Silvestrum, velut ejus armigerum minime ignavam ducem suum Christum etiam per abruptos scopulos, strenue sequentem, superest ut nos quoque intendamus vires, et quantum fieri poterit, post illos ascendamus ad montem victoriæ cœlestem. Non admittamus in nos hoc probrum, ut discineti inveniamur coram Deo.

## CONCIO II.

## CINGULUM CASTITATIS CUI COMPARANDUM.

I. Fit ex bysso retorta mortificationis. — II. Ex hyacintho orationis. — III. Ex purpura castæ societatis. IV. Ex vermiculo bis tincto seu memoria.

## THEMA.

*Sint lumbi vestri præcincti.* Luc. XII.

Communis ss. patrum sententia est, uti S. August. hom. XXIII. de verbis Domini, S. Gregor. hom. XIII. in evang. S. Basil. c. XV. in evang. S. Hieron. I. I. contra Jovin. S. Petri Chrysologi, serm. XXIV. et aliorum, per lumbos intelligere Christum carnis concupiscentiam, quæ castitatis cingulo constringenda et exercenda sit. Præclarum id quidem consilium est, sed unde nobis tale cingulum? Vel quibus ex rebus conficiendum est? Quæramus in lege veteri, quæ saltem per figuram id nobis explicabit. Etenim inter vestes pontificias reperimus etiam sac. um cingulum quod Exod. XXXIX. jussit Deus fieri *de bysso retorta, hyacintho* (h. e. lana hyacinthinis coloribus) *purpura ac vermiculo bis tincto*. Pretiosum sane est hoc cingulum: bysso enim ostendit esse forte et simul blandum, non asperum; Lyacin-

thus, cœleste et angelicum; purpura regium; vermiculus seu coccus, fulgidum ac speciosum. Neque solum pretiosum sed etiam apprime utile, siquidem ad hoc præscribitur a Domino: *Ut carne succinta ad Domini occursum liber, velox, expeditus nostræ mentis reddatur incessus*, inquit Chrysolog. loc. cit. Solum id nunc superest, ut videamus quænam illa sint, ex quibus contextendum adeoque nobis comparandum est hoc cingulum. Quod hic agemus.

I. Ex bysso retorta. Bysso tenerrima textura et domuncula hombycis est; quare carnem nostram denotat, quæ quasi domus animæ est, eademque tenera valde et sensitiva. Porro ut ex ea cingulum castitatis fiat, contorqueri per afflictiones, imo et retorqueri sæpius debet. Quema lmodum enim equus frænandus, et contringendus loris, insuper et flagellis coerendus est, ne sesso rem præcipitet aut deiciat: ita quoque caro, ex perversa sua natura petulans et lasciva. Unde S. Augustinus, lib. de salutaribus docum. to. IV. ait: « Caro data est nobis, quasi animæ bellum: quæ si mortificetur, adducit ad vitam; si nutriatur, preparat se contra animam ad mortem. » Quod in se expertus etiam sanctissimus ille apostolus Paulus, I. Cor. IX. ait: *Sic pugno, non quasi aerem verberans, sed castigo corpus meum, et in servitutem redigo*, Gr. subigo, cotundo, velum equum scilicet petulantem, jejuniis, flagello, cilicio, frigore, labore. « Castitas enim sine comitibus suis, jejunio videlicet et temperantia cito lassescit; quod si his quasi adminiculis roborata fuerit, per facile coronabitur, » ait S. Chrysost. hom. I. in Ps. L. Vidit hoc Elias (ex constanti veterum patrum sententia, virgo semper existens) qui ut donum castitatis illibata conservaret, pellibus hirsutis carnem et zona pellicea lumbos suos vestit ac vexavit; quam ob causam *vir pilosus* appellatus fuit, XVI. Reg. sciens maxime in lumbis dominari carnis pruritus. De jejunio ejus nihil dubitandum cum in monte Carmelo habitaret, ubi vix aliud quid præter herbas ad victum habere poterat. Vidit Joannes Baptista, ob vitæ imitationem alter Elias dictus; qui carnem suam strinxit pilis camelorum, et pavit locutis, tametsi in deserto extra omnium hominum conspectum viveret: ita ut vix scire posset, quid esset Venus. Vidit sanctus juvenis Hilarion et ipse in deserto agens, de quo Sanctus Hieronymus in vita scribit: « Titillabat diabolus sensus ejus, et pubescenti corpori solita voluptatum incendia suggerebat. Cogebatur tyrunculus Christi cogitare, quod nesciebat, et ejus rei animo causam volvere, cujus experimenta non noverat. Iratus itaque sibi et pectus pugnis verberans, quasi cogitationes cæde manus posset

excludere: Ego, inquit, aselle faciam ut non calcitres, nec de hordeo alam, sed paleis; fame te conficiam et siti: gravi onerabo pondere, per æstus indagabo et frigora, ut cibum potius quam lasciviam cogites. Herbarum ergo succu et paucis carycis post triduum vel quatrimum deficientem animam sustentabat: orans frequenter et psallens, et rastro humum fodiens, ut juniorum laborem labor operis duplicaret. » Idem se fecisse fatetur, qui id scripsit Sanctus Hieronymus, epist. XXII. ad Eustoch. de cust. virgin. c. III. tametsi jam senex: « Mens, inquit, desiderii æstuabat in frigido corpore, et ante hominem sua jam carne præmortuum sola libidinum incendia bulliebant, itaque omni auxilio destitutus ad Jesu jacebam pedes, rigabam lacrymis, crine legēbam et repugnantem carnem hebdomadarum inedia subjugabam, etc. » Idem fecere, præsertim urgente carnis tentatione, alii: Evagrius presbyter hibernis frigoribus in puteum; S. Bernardus abbas in lacum descendit; S. Audomarus Tarvannensis episcopus in vepribus, uti et S. Benedictus Franciscus in nivibus se volutabant; alius ex ordine S. Dominici a scorto sollicitatus in prunas se coniecit, apud Thom. Cantipr. I. II. apum, c. XX. Denique, S. Borromæus cardinalis ad quemquam cardinalem scribere non dubitavit; *Sine penitentia et asperitate vitæ impossibile esse servare castitatem*, utpote quam tantopere caro, dæmon et mundus impugnant. Quam proinde ut conservaret ipse sibi voluptatibus interdixit, et rigidam vitam indixit. Unde S. Thomas, II. II. quæst. CLI. artic. I. sentit castitatem a castigando pictam esse, quod ad modum pueri frænanda et castiganda sit. Certe Abdias Babylonius in vita S. Andreae apostoli scribit, Nicolaum quemdam nomine Corinthi ad S. Andream venisse ac dixisse, se per annos septuaginta et quatuor Veneris mancipium fuisse, rogasseque apostolum, ut suis sibi precibus impetraret continentiam, et jejunasse quidem apostolum atque orasse pro illo totis quinque diebus, nihil tamen impetrasse, sed a Domino audisse: *Volo ut quemadmodum tu pro illo jejunasti, sic etiam ipse jejumet suamque corpus affligat, si fieri salvus desiderat*. Quod cum is fecisset, toto semestri pane sicco et aqua victitans, transit ex hac vita ad immortalem. Ecce quam verum, sine asperitate vitæ non servari castitatem.

II. Ex hyacintho. Omnium sententia hyacinthus olim cœli colorem referebat; qui nunc quidem melleum refert igitur hyacinthus cingulum castitatis conficiens et conservans est oratio, quæ in cælum evehit orantem, cœlestique illud donum impetrare potest. Testatur hoc Salomon, Sap.